Minister Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.3.58.2026
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pani
Małgorzata Kidawa- Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałkini,

w odpowiedzi na oświadczenie Pana Senatora Marcina Karpińskiego złożone 7 sierpnia br., w sprawie nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Odnosząc się na wstępie do sprawy indywidulanej zainteresowanego wskazanego w oświadczeniu, tj. odmowy przyznania mu przez organ rentowy nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego pragnę podkreślić, że nadzór ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego - przewidziany w art. 66 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych[1] - dotyczy jedynie zgodności działań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z obowiązującymi przepisami i nie obejmuje spraw indywidualnych, rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnej. Ocena prawidłowości decyzji organu rentowego należy do wyłącznej kompetencji sądów powszechnych, których wyroki wydane w konkretnych sprawach są wiążące dla stron biorących udział w postępowaniu.

Przedmiotowe oświadczenie, choć wiążę się z indywidulaną sprawą zainteresowanego, to dotyczy również powodów, które zadecydowały o tym, że domy dziecka i placówki OHP nie zostały wymienione w ustawie z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych[2] jako podmioty, w których wykonywanie pracy nauczycielskiej i wychowawczej uprawnia do otrzymania nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego.

Zgodnie z obowiązującą ustawą o nauczycielskim świadczeniu kompensacyjnym, prawo do niego jest rodzajem świadczenia okresowego, które ustaje z dniem poprzedzającym dzień osiągnięcia wieku emerytalnego albo nabycia prawa do emerytury przez osobę uprawnioną. Celem tego świadczenia (finansowanego w pełni z budżetu państwa) jest więc umożliwienie ściśle określonym grupom uprawnionych zakończenia nauczycielskiej i wychowawczej pracy zawodowej przed ukończeniem powszechnego wieku emerytalnego. Świadczenie to ma zatem charakter przywileju, przy czym istotne jest, że ustawodawca przewidział jego wygaśnięcie z uwagi na konieczność stopniowego zrównywania praw ubezpieczonych w obrębie powszechnego systemu ubezpieczeniowego. Ostatnimi uprawnionymi będą osoby, które w latach 2031-2032 ukończą 59 lat w przypadku kobiet i 64 lata w przypadku mężczyzn[3].

Zgodnie z obowiązującym art. 3 w zw. z art. 2 pkt 1 ustawy o nsk, prawo do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego na warunkach i w wysokości określonych w ustawie, przysługuje nauczycielom zatrudnionym w następujących jednostkach:

a) publicznych i niepublicznych przedszkolach,
b) publicznych i niepublicznych szkołach, z wyjątkiem niepublicznych szkół nieposiadających uprawnień szkoły publicznej, o których mowa w art. 104 ust. 1 ustawy

[1] Dz. U. z 2026 r. poz. 199, z późn. zm.
[2] Dz. U. z 2026 r. poz. 86, dalej powoływanej jako: „ustawa o nsk".
[3] Zob. art. 4 ust. 3 pkt 10 ustawy o nsk.

tel. 222-500-108
info@mrpips.gov.pl
https://www.gov.pl/web/rodzina
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy - Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2245 , z późn. zm.), i niepublicznych szkół artystycznych nieposiadających uprawnień publicznej szkoły artystycznej,

c) publicznych i niepublicznych placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043, 1160 i 1837),
d) publicznych i niepublicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradniach specjalistycznych, o których mowa w art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe,
e) publicznych i niepublicznych placówkach oświatowo-wychowawczych, o których mowa w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
f) publicznych i niepublicznych placówkach kształcenia ustawicznego, centrach kształcenia zawodowego oraz branżowych centrach umiejętności, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
g) publicznych i niepublicznych placówkach artystycznych, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
h) publicznych i niepublicznych placówkach doskonalenia nauczycieli, o których mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
i) publicznych i niepublicznych bibliotekach pedagogicznych, o których mowa w art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
j) publicznych i niepublicznych kolegiach pracowników służb społecznych, o których mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
k) okręgowych ośrodkach wychowawczych, zakładach poprawczych oraz schroniskach dla nieletnich działających na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 978 , 1228 i 1872).

Podkreślenia wymaga, że zarówno pierwotny katalog podmiotów[4], w których wykonywanie pracy przez nauczycieli umożliwiało nabywanie przez nich prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, jak i obecny[5], świadczy o tym, że ustawodawca nie chciał przyznać świadczeń kompensacyjnych wszystkim osobom, których praca polega na pracy z dziećmi. Z treści art. art. 2 ust. 1 ustawy o nsk wynika bowiem konkluzja, że świadczenia kompensacyjne zostały skierowane wyłącznie do osób zatrudnionych w jednostkach systemu oświaty na stanowiskach nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych[6].

W związku z powyższym, należy podkreślić, że placówki opiekuńczo-wychowawcze i ośrodki adopcyjno-opiekuńcze (w tym domy dziecka) oraz Ochotnicze Hufce Pracy, działają poza systemem oświaty, w związku z czym pracownikom zatrudnionym w tych jednostkach na stanowiskach nauczycieli, wychowawców, czy pedagogów nie przysługuje prawo do nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych.

[4] Zob. Dz.U. Nr 97 poz. 800.

[5] Dokonany przepisami art. 7 ustawy o zmianie ustawy - Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw z dnia 28 lipca 2023 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1672) oraz art. 4 ustawy o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw z dnia 25 lipca 2025 r. (Dz. U. z 2025 r. poz. 1160).

[6] Co prawda okręgowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze oraz schroniskach dla nieletnich działających na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, to jednak funkcjonowanie tych placówek zostało wpisane w obowiązujących przepisach ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (vide np. art. 8 ust. 8 i 15, art. 47 ust. 2, art. 58, art. 60 ust. 4).

Z uwagi zatem na ten fakt, a także na ww. wygasający charakter tych świadczeń informuję, że nie są analizowane zmiany zmierzające w kierunku rozszerzenia obowiązującego katalogu podmiotów, w których wykonywanie pracy daję podstawę do ubiegania się o ustalenie prawa do nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

tel. 222-500-108
info@mrpips.gov.pl
https://www.gov.pl/web/rodzina

ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa